

Grundutbildning för skyddsombud.

Byggavtalet

Byggföretagen och Byggnads har ett gemensamt mål att främja säkerhet och hälsa på byggarbetsplatserna. Det uppnås genom kunskap och gott samarbete mellan alla som kan påverka arbetsmiljön, exempelvis mellan myndigheter, beställare, yrkesarbetare och konstruktörer. Speciell betydelse har arbetsledare och skyddsombud. Avtalet innehåller därför en särskild utbildningsplan för skyddsombuden.

På följande sidor beskrivs kortfattat grundutbildningens utbildningsplan.

Utbildning av skyddsombud enligt Byggavtalet.

År 1

3 dagar

Startkurs – 3 dagar (motsvarar Bättre arbetsmiljö, BAM)

MÅLINRIKTNING

Deltagarna ska efter genomgången kurs kunna:

- Fungera praktiskt som skyddsombud
- Samverka inom och mellan skyddsorganisationer
- Identifiera risker och medverka till förebyggande insatser
- Söka information och kunna omsätta den i arbetsmiljöarbetet
- Den tillfälliga arbetsplatsens förutsättningar
- Rollfördelningen beställare, entreprenörer, BAS och samordnare
- Kommunikation mellan arbetsmiljöaktörer
- Arbetsmiljöplan, samordning och särskilda risker enligt AFS 1999:3

INNEHÅLL DAG 1 OCH 2

- Utbildningsmål, program
- Arbetsmiljöavtalet
- Arbetsmiljölagen och förordningen
- Skyddsombudets roll och arbetssätt
- Arbetsmiljöekonomi
- Systematiskt arbetsmiljöarbete
- Byggnads- och anläggningsarbete
- Arbetsmiljöplan
- Arbetstrivsel och engagemang
- Ergonomi
- Fysikaliska faktorer (kemikalier, buller, vibrationer m.m.)
- Informationskällor (skrifter, böcker, websidor m.m.)

INNEHÅLL DAG 3

- Arbetsmiljöarbete i praktiken;
- Riskinventeringar, arbetsberedningar, information, tillbudsrapportering, skyddsronder
- Planering i tidigt skede

Förslag litteratur

BAM-material (BI Entreprenörskolan/BUC eller Prevent)
 Systematisk arbetsmiljöverksamhet i byggverksamhet (BI/Byggföretagen)
 Systematiskt arbetsmiljöarbete – steg för steg (Prevent)
 AFS 1999:3 (Arbetsmiljöverket)
 AML (Arbetsmiljöverket)
 AMP-guiden (via Internet)

Byggnads utbildningar år 1

Utöver ovanstående partsgemensamma utbildning skskyddsombuden genomgå utbildningar under 2 dagar + fem timmar vid Byggnads regionala kontor. För mer information, kontakta Byggnads i din region.

År 2

1 dag

Prevention 1 – 1 dag

MÅLINRIKTNING

Deltagarna ska efter genomgången kurs kunna:

- Praktiskt bedriva förebyggande ergonomiarbete
- Hälsofrämjande insatser på arbetsplatsen

INNEHÅLL

- Ergonomi
- Belastningsskador
- Friskvård
- Hälsoekonomi
- Livsstilsfrågor

Förslag litteratur

Uppladdningen Bygg m m (CentralGalaxen)
 Ergonomi påbyggnadshäfte (BI/Byggföretagen)
 Prevention (Galaxen)
 Ergonomi på rätt sätt - så här gör du (Prevent)
 Arbetsmiljöverkets ergonomiblad

Byggnads utbildningar år 2

Utöver ovanstående partsgemensamma utbildning ska skyddsombuden genomgå utbildningar under 2 dagar + fem timmar vid Byggnads regionala kontor. För mer information, kontakta Byggnads i din region.

År 3

2 dagar

Samverkan och förändringsarbete 2 dagar

MÅLINRIKTNING

Deltagarna ska efter genomgången kurs kunna:

- Metodik för förändringsarbete
- Skapa samverkansprocesser

INNEHÅLL

- Att skapa engagemang
- Kommunikation
- Förändringsarbete

Förslag litteratur

Entreprenörsskolans material
 Vägen till Ja (Liber Ekonomi)

Byggnads utbildningar år 3

Utöver ovanstående partsgemensamma utbildning ska skyddsombuden genomgå utbildning under fem timmar vid Byggnads regionala kontor. För mer information, kontakta Byggnads i din region.

År 4

1 + 1 dag

Prevention 2 – 1 dag

MÅLINRIKTNING

Deltagarna ska efter genomgången kurs kunna:

- Praktiskt bedriva förebyggande ergonomiarbete
- Hälsofrämjande insatser på arbetsplatsen

INNEHÅLL:

- Ergonomi
- Belastningsskador
- Friskvård
- Hälsoekonomi
- Livsstilsfrågor

Förslag litteratur

Uppladdningen Bygg m m (BI/Byggföretagen m fl)
 Ergonomi påbyggnadshäfte (BI/Byggföretagen)
 Prevention (Galaxen)
 Ergonomi på rätt sätt - så här gör du (Prevent)
 Arbetsmiljöverkets ergonomiblad

De viktigaste föreskrifterna – 1 dag

MÅLINRIKTNING

Deltagarna ska efter genomgången kurs kunna:

- Yrkesspecifika arbetsmiljöfrågor
- Översiktligt känna till innehållet i de viktigaste föreskrifterna

INNEHÅLL:

- Yrkesspecifika frågor, fördjupningsutbildning
- De viktigaste föreskrifterna

Förslag litteratur

AFS 1999:3 Bygg..., 2005:16 Buller, 1998:1 Bel.ergonomi m fl
 ADI-broschyrer

Byggnads utbildningar år 4

Utöver ovanstående partsgemensamma utbildning ska skyddsombuden genomgå utbildning under fem timmar vid Byggnads regionala kontor. För mer information, kontakta Byggnads i din region.

Arbetsmiljöutbildning – Grund och påbyggnad

GRUNDUTBILDNING

Grundutbildningen är avsedd för skyddsombud, ledamöter i skyddskommittéer och arbetsledare. Den ska genomföras enligt en fyraårig utbildningsplan, därefter en årligen återkommande skyddsombudsträff. Utbildning av skyddsombud och annan arbetsmiljö utbildning ska ske som parts gemensam lokalt arrangerad utbildning. Den kan arrangeras företagsinternt eller av särskild kursanordnare, t.ex. studieförbund eller företagshälsovård.

Genomförandet av skyddsombudsutbildning ska ske efter samråd enligt avtal eller med den lokala fackliga organisationen.

Arbetsgivaren svarar för lön och kostnader för den partsgemensamma utbildningen. Nytt skyddsombud har rätt att med bibehållen lön delta i Byggnads utbildningar.

Nyttillträtt skyddsombud ska anmäla till arbetsgivaren vilka steg i utbildningskedjan hen har genomgått. Alla nuvarande skyddsombud fasas in i utbildningskedjan enligt överenskommelse mellan berörda parter.

Samtliga ovanstående utbildningar utgör sammantaget grundutbildning för skyddsombud enligt Byggavtalets arbetsmiljöavtal, bilaga K punkt 5.2. Utöver detta kan behov uppstå av påbyggnadsutbildning enligt arbetsmiljöavtalets bilaga K punkt 5.3 för särskilda arbetsmiljökrav.

PÅBYGGNADSUTBILDNING

Påbyggnadsutbildning ska ge specialkompetens inom arbetsmiljöområdet. Utbildningen ska vara behovsprövad och skapa förutsättningar för arbetstagaren att möta de arbetsmiljökrav som gäller för befattningen. Påbyggnadsutbildning kan t.ex. vara utbildning i rehabiliteringsfrågor avsedd för arbetstagare som handlägger rehabiliteringsärenden.

Byggindustrins Centrala Arbetsmiljöråd – BCA

Mot bakgrund av parternas gemensamma mål har parterna inrättat ett samråds- och samarbetsorgan i arbetsmiljöfrågor – Byggindustrins Centrala Arbetsmiljöråd (BCA) – med huvuduppgift att handlägga övergripande och branschgemensamma arbetsmiljöfrågor.

I BCA:s uppgifter ingår bland annat att

- fastställa utbildningsplaner och utbildningsmaterial för skyddsombud,
- föreslå partsgemensamma informationsinsatser,
- besluta om utredningar och forskningsinsatser inom arbetsmiljöområdet.

*Byggnads är ett fackförbund inom LO som organiserar drygt 100 000 medlemmar i ett åttiotal yrkesgrupper inom bygg- och anläggningssektorn. Byggnads arbetar aktivt med att förbättra arbetsmiljön på byggarbetsplatserna.
www.byggnads.se*

*Byggföretagen är bransch- och arbetsgivarorganisation för 4 000 bygg-, anläggnings- och specialföretag verksamma i Sverige.
Vi arbetar för en attraktiv, sund och säker bransch.
www.sverigesbyggindustrier.se*